

KDO ZA TO MŮŽE?

Klimatická změna je již dlouhou dobu neoddiskutovatelný fakt. A to i navzdory tomu, že se nepočtená skupina lidí, tzv. klimaskeptiků, stále snaží tvrdit, že se vlastně nic neděje a že bychom se neměli unáhlit. Na první pohled je s podivem, že je takovým hlasům nasloucháno. Na druhý pohled to ale tak divné není. Pokud nepočítáme zatvrzelé konzervativce a různé ultrapravičáky, kteří ze zásady popírají cokoli progresivního a jakoukoli snahu, která by mohla změnit zavedené pořádky, narazíme na dobře organizovanou lobby. Ta má navzdory nesmyslům, které hlásá a které jsou proti vědeckým poznatkům i prachsprostým zkušenostem lidí napříč planetou, velkou sílu a je slyšet.

Proč tomu tak je? Odpověď je jednoduchá a stačí na ni tři slova: Peníze, peníze, peníze. **Průmysl vydělávající na ničení klimatu a s ním spojené investice jsou tak mocnou silou, že dokážou stále ještě ve veřejném prostoru mlžit, popírat a předstírat, že je stále o čem diskutovat.** A média s nimi tuto hru ochotně hrají. Buď jsou totiž přímo v jejich vlastnictví, nebo si prostě nemohou dovolit znepřátelit nejvýznamnější inzerenty a odstříhnout se tak od zdroje zisku.

Z ničení přírody a klimatu těží nejen všemožní uhlobaroni, naftařští magnáti a s nimi spojené korporace. Ve hře jsou také obří zemědělské koncerny valící na trh nepřeborné tuny zvířecích mrtvol, na ropě závislá doprava, co možná nejvíc individualizovaná, a s ní spojený automobilový průmysl. A pokračovat by se dalo do dalších oblastí průmyslu, kde platí kapitalistická poučka, že je třeba vyrábět s co nejnižšími náklady. **Náklady na ničení přírody a klimatu takové korporace skutečně nehradí.** Dojde-li pak někde v důsledku změn klimatu k ničivé povodni, suchu, požáru či bouři, dopadům čelí obyčejní lidé. Případné škody jsou pak hrazeny z veřejných rozpočtů nebo jsou lidé ponecháni, ať si poradí, jak umí.

Můžeme nahlédnout do statistik uvádějících, které země se na produkci oxidu uhličitého podílejí nejvíce. Dozvíme se, že největší producent emisí CO₂ na světě je s 27 % Čína, kterou následují Spojené státy (15 %) a EU (10 %). Jenže taková statistika už neříká, že velká část zboží spotřebovávaná na Západě pochází právě z Číny. Jak by pak asi vypadal přepočítání produkce emisí dle spotřeby? Máme k dispozici i čísla historické odpovědnosti za emise CO₂. Tady kralují Spojené státy svými

25 %, v závěsu za nimi jsou země EU (22 %) a dnešní favorit Čína jim se svými 13 % sotva stačí. Z těchto „historických emisí“ si můžeme udělat obrázek, jaké země dlouhodobě nejvíce vydělaly na ničení klimatu. Jenže ani taková čísla nejsou úplně vypovídající, a tak se může počítat s průměrnou produkcí CO₂ té které země přepočtenou na osobu. Dozvíme se tak nicneříkající informací, že průměrný člověk je zodpovědný za přibližně 5 tun CO₂ každý rok. Podle údajů z roku 2017 jsou pak na vrcholu země jako Katar (49 tun na osobu), Kuvajt, Spojené arabské emiráty nebo Austrálie (17 tun). Neexistující průměrný Čech je na tom stejně jako neexistující průměrný Němec s 10 tunami CO₂ za rok.

A tak se mohou jednotlivé země mezi sebou dohadovat, kdo je větší klimatický darebák, a dál nic pro záchranu klimatu nedělat.

Pokud si ale chceme položit otázku „Kdo za to může?“, nejprínosnější pro nás bude nejnovější zpráva neziskové organizace Oxfam, která se věnuje analýze dat z let 1990–2015. Ta totiž uvádí, že **nejbohatší procento světové populace je zodpovědné za více než dvojnásobné množství emisí vypouštěných do ovzduší než celá chudší polovina lidstva.** Dodejme, že emise za čtvrtstoletí vzrostly o šedesát procent, čemuž odpovídá i neustále narůstající bohatství onoho elitního jednoho procenta.

V takové souvislosti je dobré se zamyslet. Pak dojdeme k tomu, že problémem není údajné přelidnění a také že je nesmysl, aby proti sobě stáli obyvatelé jednotlivých zemí a nechávali si nakukat od „svých“ politiků, že jejich země je na prvním místě. To v podání hlav států, které vystupují coby popírači klimatických změn, jako jsou až extrémní případy prezidentů v USA a Brazílii, znamená **zajistit zisky bohatým a na chudé a zbytek světa se neohlížet.** „Naše země především,“ hlásají, zatímco mají na mysli vlastní profit.

Na prvním místě ale musí být Země, ta s velkým Z. Když se pak jako obyvatelé planety zeptáme „Kdo za to může?“, dojdeme bezesporu k tomu jednomu procentu nejbohatších, kteří žijí svůj luxusní život na úkor zbylých 99 % lidí, jejichž budoucnost a budoucnost jejich dětí je vůbec nezajímá. Ono procento si bude žít dobře i v situaci, kdy ostatní budou řešit existenční problémy dané suchem, stoupající hladinou moří, přírodními katastrofami, a tím pádem vynucenou migrací.